

SPACE SCOOP

WIADOMOŚCI ZE WSZECHŚWIATA

Wybuchowa przestrzeń kosmiczna

28 listopada 2012

Czarne dziury mają złą reputację. Znaną jest z tego, że wciągają do środka różne rzeczy, po których ślad ginie na dobre. Mniej znanym faktem jest, że czasem tworzą olbrzymie strugi, wyrzeliwujące materię na zewnątrz. Astronomowie odkryli właśnie najbardziej energetyczną spośród takich strug, wyrzucającą wystarczająco dużo materiału, aby stworzyć co roku 400 słońc!

Większość galaktyk, w tym nasza Galaktyka – Droga Mleczna – posiada w swoim centrum czarną dziurę. Takie czarne dziury mogą być miliony lub miliardy razy masywniejsze od Słońca, a materia je tworząca zgnieciona jest do rozmiarów małej piłki. Materia jest upakowana tak gęsto, że wytwarza niewyobrażalnie silne pole grawitacyjne – tak silne, że zdolne jest poćknąć nawet światło, uniemożliwiając jego ucieczkę na zewnątrz!

Czarne dziury znane są z tego, że wsysają materię do środka, i podobnie jak woda wciągana do otworu w wannie, materia wpadająca do czarnej dziury, tworzy wokół niej dysk. Dysk ten rotując coraz szybciej, nagrzewa się oraz wyrzuca w przestrzeń niewiarygodne ilości światła oraz materii. Te oślepiające strugi znajdują się często w centrach najjaśniejszych galaktyk. Obiekty takie nazywane są „kwazarami”.

Nowo odkryta struga wyświeca około sto razy więcej energii niż wszystkie gwiazdy w Drodze Mlecznej razem wzięte – to jest prawdziwy potwór!

▲ COOL FACT!

Czarne dziury nie są tak naprawdę dziurami, są one przeciwieństwem pustki. Spośród wszystkich rodzajów obiektów występujących we Wszechświecie, czarne dziury mają najwięcej materii upakowanej w najmniejszej przestrzeni. Stwórz model czarnej dziury, wykorzystując ten scenariusz i dowiedz się więcej o tych tajemniczych potworach!